

Brusel 29. září 2025
(OR. en)

13340/25

ENER 469

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	29. září 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 539 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU hodnotící uplatňování nařízení (EU) 2019/941

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 539 final.

Příloha: COM(2025) 539 final

V Bruselu dne 29.9.2025
COM(2025) 539 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU
hodnotící uplatňování nařízení (EU) 2019/941

1. Úvod

Nařízení (EU) 2019/941 o rizikové připravenosti (dále jen „nařízení“) bylo přijato v roce 2019 jako součást balíčku opatření týkajících se čisté energie a mělo zajistit, aby všechny členské státy byly vybaveny vhodnými nástroji s cílem předcházet elektroenergetickým krizím, připravovat se na ně a zvládat je v duchu solidarity a transparentnosti a v plném souladu s požadavky konkurenceschopného vnitřního trhu s elektřinou. Nařízení bylo přijato v souvislosti s probíhající významnou transformací trhů s elektřinou v EU, jež se vyznačuje decentralizovanějšími trhy, na nichž působí více subjektů, větším podílem energie z obnovitelných zdrojů a lépe propojenými trhy s elektřinou, což vyžaduje koordinovanější opatření v oblasti bezpečnosti dodávek.

Nařízení se zaměřilo na řešení těchto problémů prostřednictvím různých opatření, jimiž jsou: 1) zjišťování regionálních a vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí, 2) posouzení rizik v souvislosti s vlastnictvím infrastruktury, která jsou relevantní pro bezpečnost dodávek elektřiny, 3) posouzení sezónní a krátkodobé přiměřenosti, 4) plány rizikové připravenosti, 5) regionální a bilaterální opatření pro spolupráci při předcházení krizím a jejich řízení, 6) cvičení. Tato zpráva posuzuje uplatňování takových opatření na základě zkušeností získaných při jejich provádění¹ a v souladu s čl. 18 odst. 4 nařízení, který vyžaduje vypracování této zprávy do 1. září 2025.

Současně Komise připravuje kontrolu účelnosti, v níž posoudí soulad a synergie mezi nařízením a nařízením (EU) 2017/1938 o bezpečnosti dodávek plynu. Tato zpráva, zpráva o kontrole účelnosti, jakož i nadcházející posouzení dopadů připraví půdu pro revizi rámce EU pro energetickou bezpečnost, která byla oznámena v Akčním plánu pro cenově dostupnou energii² a Strategii unie připravenosti³. Revize rovněž posílí bezpečnost dodávek elektřiny na úrovni Unie, přičemž zvláštní pozornost bude věnována integraci systému a novým rizikům (např. dopadům změny klimatu, hybridním hrozbám atd.).

2. Analýza uplatňování ustanovení obsažených v nařízení

2.1 Zjišťování regionálních a vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí

Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (ENTSO pro elektřinu) musí každé čtyři roky zjišťovat nejrelevantnější regionální⁴ scénáře elektroenergetických krizí, pokud jde o systémovou přiměřenost, bezpečnost soustavy a palivovou bezpečnost, a to v úzké spolupráci s několika zúčastněnými stranami⁵ (článek 6). Zjišťování se řídí metodikou, kterou vypracovává ENTSO pro elektřinu a schvaluje Agentura pro spolupráci energetických

¹ Tato zpráva byla vypracována předtím, než byly k dispozici závěry skupiny odborníků zřízené ENTSO pro elektřinu k prošetření blackoutu v elektrizačních soustavách Španělska a Portugalska dne 28. dubna 2025. Dané závěry proto nejsou v této zprávě zohledněny.

² COM(2025) 79 final.

³ JOIN(2025) 130 final

⁴ Podle nařízení o rizikové připravenosti se „regionem“ rozumí skupina členských států, jejichž provozovatelé přenosových soustav sdílejí stejné regionální koordináční centrum.

⁵ Koordináční skupina pro otázky elektrické energie (skupina odborníků složená z členských států, ACER a ENTSO pro elektřinu), regionální koordináční centra a orgány veřejné správy v členských státech.

regulačních orgánů (ACER)⁶ (článek 5). Regionální scénáře jsou pro členské státy základem pro následné zjišťování vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí (článek 7). Oba typy scénářů jsou základem pro návrh spolehlivých preventivních a zmírňujících opatření.

První posouzení regionálního scénáře krizí provedla ENTSO pro elektřinu v září 2020. Členské státy ve svých plánech rizikové připravenosti (dále jen „plány“), které předložily Komisi v roce 2022, ponechaly pouze pro ně významné regionální scénáře a v případě potřeby doplnily scénáře specifické (např. scénář *Dunkelflaute* pro Nizozemsko). Na základě zkušeností z prvního zjišťování scénářů, prvního souboru plánů a doporučení Koordinační skupiny pro otázky elektrické energie⁷ ENTSO pro elektřinu v úzké spolupráci s ACER a Komisí metodiku revidovala. Tuto revidovanou metodiku⁸ schválila ACER v roce 2024 a použila ji pro druhé zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí, které bylo uzavřeno v září 2024. Vylepšení metodiky zahrnuje rozšířený popis regionálních scénářů, povinné simulace rostoucího počtu scénářů se zvýšenou úrovní závažnosti, nový přístup shora dolů, který zajišťuje široký regionální rozměr od počátečních fází procesu zjišťování, a průběžné zapojení zúčastněných stran.

Poprvé byl zjištěn soubor konkrétních regionálních scénářů, na nichž se zakládá práce na opatřeních, a tím **se zajišťuje určitá míra souladu mezi členskými státy**. Jedná se o významný milník, který propojil provozovatele přenosových soustav a vnitrostátní orgány s cílem zvážit rizikové scénáře přesahující hranice jednotlivých států vzhledem k regionálnímu rozměru některých rizik (např. náročná léta, která zahrnují vlny veder, lesní požáry, sucha) a zvýšené úrovni propojení elektrizační soustavy.

I přes již dosažená zlepšení však přetrvávají některé nedostatky. Především **popis rizikových scénářů byl ve většině vnitrostátních plánů poměrně povrchní a nedostatečný** k pochopení jejich konkrétních dopadů. To se týkalo jak scénářů týkajících se úmyslných útoků, tak i extrémních povětrnostních podmínek a přizpůsobování se změně klimatu. Komise například, a to zejména v případě scénářů souvisejících s kybernetickou bezpečností, požadovala více podrobností o požadavcích na kybernetickou bezpečnost, postupech při incidentech a příslušných aktérech. Za druhé, **neexistovaly žádné konkrétní informace, které by umožnily kvantifikovat potenciální vedlejší účinky krize v plynárenství na odvětví elektřiny**, aby bylo možné určit potřebu případných (regionálních) preventivních opatření, a to i s ohledem na dramatické změny v důsledku rozsáhlé invaze Ruska na Ukrajinu. Některé členské státy musely skutečně provést scénáře nebo zátěžové testy *ad hoc*, aby pochopily rozsah dopadů takové události. K nápravě této situace Komise požádala členské státy o prohloubení analýzy scénářů a zahrnutí geopolitických rizik, závislosti na dovážených palivech a na jiných dodavatelských řetězcích ze třetích zemí a vedlejších účinků z jiných odvětví na elektřinu^{9, 10}. Za třetí, ENTSO pro elektřinu odhadla před zimou 2022–2023 kritické objemy plynu potřebné pro fungování odvětví elektřiny v zimě s cílem podpořit rozhodování vlád. Navzdory těmto řešením *ad hoc* se ukázalo, že v základním prvku logiky rizikové připravenosti v odvětví

⁶ [Rozhodnutí ACER ze dne 6. března 2020.](#)

⁷ Doporučení vydané Koordinační skupinou pro otázky elektrické energie podle čl. 6 odst. 2 nařízení.

⁸ [Rozhodnutí ACER č. 02/2024 ze dne 8. března 2024.](#)

⁹ Například zvýšení poptávky po elektřině pro účely vytápění při absenci jiných paliv.

¹⁰ Požadavky Komise byly součástí nezávazných stanovisek Komise vydaných podle čl. 13 odst. 2 nařízení.

elektroenergetiky je zásadní nedostatek, který vyžaduje konkrétnější a operativnější opatření a další úvahy o dopadech závislosti na dovážených fosilních palivech.

Další problémy se týkají **omezeného zohlednění preventivních a zmírňujících opatření** v rámci simulací scénářů, což může vést k závažnějším důsledkům, než lze v praxi rozumně očekávat. Regionální scénáře proto mohou vést k dramatičtějším výsledkům než scénáře vnitrostátní. Vazba na scénáře narušení dodávek zemního plynu a infrastruktury sítě ENTSOG je též slabá, což vede k celkovému závěru, že **meziodvětvová soudržnost a koordinace je navzdory ustanovením nařízení omezená**.

Pokud jde o přizpůsobování se změně klimatu, společným problémem bylo nedostatečné zohlednění zranitelnosti a rizik v oblasti klimatu ve scénářích, což by mohlo pomoci navrhnout preventivní opatření s cílem snížit vystavení rizikům souvisejícím s klimatem. Až na několik výjimek chybělo v plánech jasné uvedení toho, jak budoucí vývoj sítě pomůže zvládnout důsledky těchto rizik (viz též oddíl 2.4). A konečně **je třeba najít rovnováhu ohledně způsobu začlenění vnitrostátního rozměru do simulací** s cílem doplnit regionální analýzu. Tam, kde je vnitrostátní rozměr omezený, mohou být dopady některých typů rizik podhodnoceny (např. přírodní požáry), ale tam, kde je příliš výrazný, hrozí riziko příliš roztržitých a na vnitrostátní úrovni zaměřených posouzení, což zapojení regionálních koordinačních center nevyřešilo.

2.2 Rizika v souvislosti s vlastnictvím infrastruktury, která jsou relevantní pro bezpečnost dodávek elektřiny

Do čtyř měsíců od zjištění regionálních scénářů krizí musí členské státy zjistit a oznámit¹¹ Komisi a Koordinační skupině pro otázky elektrické energie (ECG) veškerá rizika v souvislosti s vlastnictvím infrastruktury, která jsou relevantní pro bezpečnost dodávek elektřiny (čl. 7 odst. 4 a 17. bod odůvodnění). V případě potřeby musí členské státy rovněž uvést všechna příslušná preventivní nebo zmírňující opatření.

Členské státy oznámily svá první posouzení takových rizik v lednu 2021. Tato posouzení se z velké části zaměřila na přenosovou infrastrukturu, která je v mnoha případech buď ve vlastnictví státu, nebo ve vlastnictví subjektů, v nichž má stát většinový podíl. Jen málo členských států zjistilo potenciální rizika v souvislosti s vlastnictvím a tato rizika byla považována za nepravděpodobná. Většina členských států navíc zavedla preventivní opatření a opatření v oblasti připravenosti, jako jsou mechanismy prověřování přímých zahraničních investic nebo zvláštní postupy upravující převody vlastnictví. Posouzení bylo provedeno znovu v lednu 2025 s podobnými výsledky.

Toto ustanovení poprvé vyústilo ve specializované posouzení rizik v souvislosti s vlastnictvím. Přesto **se téměř výhradně zaměřuje na přenosové a distribuční sítě. Ostatní relevantní aktiva, jako jsou výrobní zařízení, obvykle (až na několik výjimek) nebyla brána v úvahu**, a to ani v případě, že státní podniky ze třetích zemí mají ve výrobních zařízeních podíly. To

¹¹ Většina členských států (24) a Severní Irsko podaly oznámení mezi čtvrtým čtvrtletím roku 2020 a prvním čtvrtletím roku 2021. Malta a Lotyšsko podaly oznámení ECG v červnu 2021 v návaznosti na řízení EU Pilot. Řecko podalo oznámení ECG v červnu 2022 na základě formálního upozornění.

také znamená, že nebyla zohledněna meziodvětvová rizika, např. rizika související s vlastnictvím relevantní infrastruktury v plynárenství. V této oblasti je zapotřebí zlepšení.

2.3 Posouzení sezónní a krátkodobé přiměřenosti

ENTSO pro elektřinu musí provádět posouzení sezónní přiměřenosti na úrovni Unie před každou zimou a zveřejňovat jej do 1. prosince a před každým létem a zveřejňovat jej do 1. června. Tato povinnost sice není nová¹², tato posouzení však musí být prováděna podle nové společné metodiky (článek 8). Taková metodika musí být použita pro všechna posouzení krátkodobé přiměřenosti, ať už jsou prováděna na vnitrostátní, regionální nebo unijní úrovni.

Metodiku pro posouzení krátkodobé a sezónní přiměřenosti na návrh ENTSO pro elektřinu schválila agentura ACER v březnu 2020 a od té doby ji ENTSO pro elektřinu používá pro přípravu „zimního výhledu“ a „letního výhledu“. Tato posouzení se stala velmi relevantním nástrojem při přípravě každé sezóny, a to zejména v situacích, kdy rizika postihují několik členských států současně, např. nedostupnost výroby v tradičně vyvážejících zemích. Od rozsáhlé invaze Ruska na Ukrajinu bylo navíc přijetí zimních výhledů předsunuto na listopad, přičemž předchozí diskuse o pozorovaných trendech a předběžných poznatcích probíhají na zasedání ECG také v říjnu, aby bylo více času na přijetí preventivních opatření před zimou.

Stále však existuje prostor pro zlepšení, například pokud jde o zohlednění vedlejších účinků z jiných odvětví. Výpočet kritických objemů plynu (viz oddíl 2.1) byl užitečný a zůstal zachován i v následujících zimních výhledech, ukazuje však **potřebu další integrace mezi odvětvími plynárenství a elektroenergetiky** v kontextu rostoucího podílu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a postupného ukončení využívání fosilního plynu, v budoucnu případně i dalších odvětví (např. vodíku). Některé členské státy dále požádaly o zohlednění výsledků zimního posouzení ENTSG v zimním výhledu pro elektřinu, jakož i o významnější integraci a spolupráci mezi ENTSO pro elektřinu a ENTSG.

Pokud jde o posouzení krátkodobé přiměřenosti, všechna regionální koordinační centra jej již zavedla a mají k dispozici nástroj pro krátkodobou celoevropskou přiměřenost. Posouzení krátkodobé přiměřenosti je důležité pro informovanost o situaci a pro řešení potenciálních omezení v týdenním období (následujících sedm dní), a je tak významným ukazatelem bezprostřední hrozby elektroenergetické krize v členských státech při zvažování přiměřenosti (tj. zda země může uspokojit poptávku své země svou výrobou a výměnou). Tento přístup však nezahrnuje analýzu toků energie a bezpečnosti systému, například zjišťování slabých článků, které mohou být přetíženy a způsobit nekontrolované kaskádové události (N-k). Analýza bezpečnosti může poskytnout další rozměr bezpečnosti dodávek elektřiny. Některé členské státy proto poukázaly na potřebu zahrnout do posouzení i přenosovou infrastrukturu, což v současné době v posouzeních chybí, neboť by to v případě hrozící krize mohlo poskytnout přehled o potenciálně přetížených oblastech, které brání toku energie tam, kde je jí zapotřebí.

2.4 Plány rizikové připravenosti

¹² Ustanovení čl. 106 odst. 1 a 2 nařízení (EU) 2017/1485 ukládá provozovatelům přenosových soustav přispívat k analýze celoevropských výhledů zimní a letní výroby prostřednictvím analýzy přiměřenosti regulační oblasti, zatímco čl. 8 odst. 3 písm. f) nařízení (ES) č. 714/2009 (zrušené) zahrnuje mezi úkoly ENTSO pro elektřinu „každoroční letní a zimní výhledy přiměřenosti výrobních kapacit“.

Na základě regionálních a vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí musí členské státy po konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami a vnitrostátními orgány přijmout a každé čtyři roky aktualizovat vnitrostátní plány rizikové připravenosti (dále jen „plány“). V zájmu zajištění souladu musí před přijetím plánů členské státy konzultovat návrhy svých plánů s relevantními členskými státy ve svém regionu, s dalšími relevantními přímo propojenými členskými státy a s ECG (článek 10). V článcích 11 a 12 je popsán povinný obsah plánů a v příloze je rovněž uvedena šablona¹³.

Příslušné vnitrostátní orgány přijaly své plány a oznámily je Komisi v průběhu roku 2022¹⁴, poté, co proběhly povinné konzultace. Komise tyto plány posoudila. Ačkoli mnohé z plánů byly poměrně komplexní v popisu vnitrostátního rámce, vydala Komise stanoviska¹⁵, která poukazovala na **nedostatečný soulad s ustanoveními nařízení**, a požadovala změny. Vzhledem k okolnostem, které nastaly po rozsáhlé invazi Ruska na Ukrajinu, Komise ve svém požadavku na změny vyzvala členské státy, aby přednostně: i) aktualizovaly plány s pragmatickým zaměřením na dopady nedostatku dovážených fosilních paliv (z Ruska), např. přechod na jiná paliva, zvýšení poptávky po elektřině v případě nedostatku jiných paliv pro vytápění, ii) provedly prověrky plánu před zimou, iii) vypracovaly ustanovení o solidaritě (viz oddíl 2.7) a iv) prohloubily posouzení scénářů krizí (viz oddíl 2.2).

Další obvyklé požadavky Komise se týkají těchto prvků:

- omezený **popis vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí** (viz oddíl 2.1),
- **definice elektroenergetické krize**, neboť je nezbytné, aby zúčastněné strany a ostatní země mohly předvídat, kdy by mohl být vyhlášen stav nouze a především kdy by byla použita netržní opatření,
- **povinné prověrky připravenosti na stav nouze** (viz oddíl 2.8),
- informace o povinné **konzultaci se zúčastněnými stranami** před vypracováním plánu (čl. 10 odst. 1 nařízení),
- **další informace o některých vnitrostátních opatřeních**, včetně postupů, příčin spuštění a podmínek pro jejich uplatňování, zejména pro netržní opatření, která mají být aktivována v případě elektroenergetické krize (pouze jako poslední možnost a nenarušujícím způsobem),
- **plány na rozvoj budoucích sítí**, které přispějí k řešení zjištěných rizik,
- mechanismy určené k **informování veřejnosti o elektroenergetických krizích**,
- mechanismy pro **spolupráci a koordinaci s členskými státy mimo region** nebo se třetími zeměmi.

¹³ Hlavními kapitolami plánů jsou: i) shrnutí scénářů elektroenergetických krizí, ii) úloha a povinnosti příslušného orgánu, iii) postupy a opatření, která je třeba dodržovat v situacích elektroenergetické krize, iv) krizový koordinátor a informace o v) konzultacích se zúčastněnými stranami během procesu přípravy plánů a o vi) prověrkách připravenosti na stav nouze, které mají příslušné orgány pravidelně organizovat.

¹⁴ Ve lhůtě do 5. ledna 2022 předložilo své plány pouze čtrnáct členských států. Dalších devět plánů bylo oznámeno do konce dubna 2022 a poslední plán byl oznámen v prosinci 2022 po řadě donucovacích opatření ze strany Komise.

¹⁵ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-security/security-electricity-supply/risk-preparedness-plans-electricity-sector-national-competent-authorities-and-commissions-opinions_en.

Plány jsou základním kamenem nařízení. Zajišťují transparentnost a umožňují koordinaci opatření napříč regiony. ENTSO pro elektřinu ve svém výhledu na zimní období 2022–2023¹⁶ dospěla k závěru, že přeshraniční spolupráce a úzká koordinace na všech úrovních budou během dané zimy klíčové pro zajištění toho, aby si evropská elektrizační soustava udržela rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou, a konkrétně odkázala na výměnu informací o plánech rizikové připravenosti.

Stále však existuje prostor pro zlepšení. Vzhledem k tomu, že scénáře nebyly podrobně popsány, není možné učinit závěr, zda byla do plánů zahrnuta a přijata všechna vhodná opatření k řešení zjištěných rizik. Mezi odvětvovou vazbu rovněž zůstává slabá a je sporné, zda má řada plánů přístup zaměřený na budoucnost, což dokládá omezené zohlednění rozvoje budoucí sítě.

Z hlediska postupu lze ustanovení považovat za zbytečně náročná, a to jak pro přijetí plánů, jejich posouzení Komisí, tak pro odpověď na požadavek Komise na změny, což se projevilo četnými průtahy navzdory donucovacím opatřením. Ačkoli většina členských států zahrnula do svých plánů více podrobností v návaznosti na doporučení Komise, ne všechny otázky byly řešeny, což ukazuje na omezenou účinnost zpětnovazební smyčky. O účinnosti administrativního procesu plánů rizikové připravenosti podrobněji pojednává zpráva o kontrole účelnosti.

2.5 Regionální a bilaterální opatření pro spolupráci při předcházení krizi nebo jejím řízení

Nařízení zavedlo nový mechanismus pro spolupráci členských států v duchu solidarity s cílem předcházet krizím nebo je řídit (článek 15). Pokud mají nezbytné technické schopnosti, musí si členské státy poskytovat vzájemnou pomoc prostřednictvím „regionálních“ nebo „bilaterálních“¹⁷ opatření v konečné snaze chránit veřejnou a osobní bezpečnost. Před tím se členské státy musí dohodnout na technických, právních a finančních ujednáních nezbytných pro provádění takových regionálních nebo bilaterálních opatření, a to i s ohledem na spravedlivé vyrovnání. Následně musí každý členský stát provést a popsat ve svém plánu vnitrostátní opatření, která zajistí skutečné provádění a prosazování solidárních opatření. Komise poskytla členským státům pokyny¹⁸ týkající se klíčových aspektů spravedlivého vyrovnání a dalších aspektů, jež mají být zahrnuty do technických a finančních ujednání mezi členskými státy pro účely uplatňování mechanismu pomoci.

Informace o těchto opatřeních v plánech z velké části chyběly. V některých případech (devět plánů) plány odkazovaly na stávající ujednání o regionální a bilaterální spolupráci a zjistily řadu možných budoucích opatření, která však dosud nebyla schválena ani přijata. Jedním z nejpokročilejších příkladů bylo Pentalaterální energetické fórum¹⁹, jehož členové podepsali v prosinci 2021 memorandum o porozumění se seznamem možných společných opatření pro

¹⁶ [Výhled ENTSO pro elektřinu na zimní období 2022–2023.](#)

¹⁷ Regionální opatření jsou dohodnuta v rámci regionu, zatímco bilaterální opatření jsou dohodnuta mezi dvěma zeměmi, které jsou propojeny, pokud jde o elektrizační soustavy, ale neleží v tomtéž regionu. Region je v článku 2 nařízení definován jako skupina členských států, jejichž provozovatelé přenosových soustav sdílejí stejné regionální koordinační centrum. Do doby zřízení regionálních koordinačních center byla uplatňována přechodná ustanovení (článek 22 nařízení).

¹⁸ Úř. věst. L 184, 12.6.2020, s. 79.

¹⁹ Pentalaterální energetické fórum je regionální partnerství, které zahrnuje tyto členské státy: Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Německo, Francii a Rakousko.

další analýzu. Členské státy ze střední a východní Evropy podepsaly podobné memorandum o porozumění v roce 2022. V ostatních případech (patnáct plánů) členské státy odkazovaly na stávající dohody mezi provozovateli přenosových soustav, vzhledem k absenci dalších informací o konkrétních opatřeních však nebylo jasné, zda takové dohody splňují požadavky nařízení. Pozměněné plány, které navázaly na žádost Komise o další informace, nepřinesly žádné podstatné informace a pouze poukázaly na probíhající jednání se sousedy. Je zřejmé, že v této oblasti je zapotřebí podstatného zlepšení.

Tento mechanismus pro bilaterální a regionální spolupráci byl navržen tak, aby umožnil členským státům značnou flexibilitu při jeho provádění stanovením minimálních ustanovení a požadavků. Ačkoli je takový přístup přínosný pro zohlednění různých specifických podmínek, z důkazů²⁰ vyplývá, že jeho praktické provádění bylo náročné, neboť vyžaduje předchozí dohodu a diskusi o řadě zásadních oblastí, u nichž se výchozí pozice členských států velmi lišily. Mezi problémy, které se vyskytly, patří různé definice elektroenergetických krizí, vymezení rozsahu činností příslušného orgánu během krize, včetně podpory ostatních, rozvoj mechanismů finančního vyrovnání a vytvoření komunikačních a koordinačních protokolů. Ačkoli Komise vyvinula určité úsilí na podporu členských států (např. objasnění definice elektroenergetické krize nad rámec obsahu nařízení²¹, vysvětlení vazby mezi nařízením a kodexem sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy²², sdílení stávajících postupů pro regionální spolupráci a některá stávající opatření²³), nebyl plně rozvinut žádný nový mechanismus bilaterální nebo regionální spolupráce.

2.6 Cvičení

Nařízení vyžaduje pravidelné prověrky účinnosti postupů v plánech pro předcházení elektroenergetickým krizím, včetně mechanismů sdílení informací a spolupráce. Do plánů musí být zahrnut časový harmonogram regionálních a případně i vnitrostátních prověrek připravenosti na stav nouze prováděných každé dva roky s podrobnostmi o postupech a zapojených subjektech. Poznatky z těchto prověrek musí být zohledněny v dalších vydáních plánů.

Plány nebo jejich pozměněné verze obecně obsahují omezené informace o cvičeních, většinou obecné informace o postupech cvičení a zapojených zúčastněných stranách. Pro většinu členských států chybí povinný časový harmonogram budoucích regionálních a vnitrostátních cvičení simulace krizí v reálném čase. Pouze členské státy Pentalaterálního energetického fóra²⁴ se poměrně aktivně podílely na organizaci cvičení v oblasti elektroenergetických krizí, což vedlo ke zlepšení jejich plánů (například komunikačních protokolů). Kromě toho pouze

²⁰ Vychází zejména ze dvou seminářů, které Komise uspořádala s členskými státy v květnu 2023 a v červnu 2024.

²¹ Nařízení ponechává členským státům značný prostor pro definici krize, neboť samy určují, co je „významný nedostatek elektřiny“ (článek 2). V praxi se pohybuje od podrobných a specifických přístupů včetně hodnot ukazatelů až po velmi obecné definice, které ponechávají členským státům možnost vyhlásit krizi v závislosti na okolnostech.

²² Nařízení Komise (EU) 2017/2196 ze dne 24. listopadu 2017, kterým se stanoví kodex sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy (Úř. věst. L 312, 28.11.2017, s. 54).

²³ Druhý seminář pořádaný Komisí v červnu 2024.

²⁴ Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Německo, Francie, Rakousko a Švýcarsko.

jeden členský stát popsal v prověrkách připravenosti na stav nouze propojení mezi odvětvím elektřiny a plynárenství.

Závěrem lze na základě poskytnutých informací konstatovat, že **prověrky postupů v plánech byly přinejlepším omezené, i když odborníci výhody takových prověrek obecně uznávají.** To by hovořilo ve prospěch normativnějších ustanovení týkajících se cvičení a případně podpůrné úlohy jiného aktéra v případě regionálních cvičení na příkladu členských států Pentalaterálního energetického fóra. Současně řada zástupců členských států vyjádřila na zasedání ECG své obavy z velkého počtu plánovaných cvičení v různých oblastech, která se dotýkají elektřiny, což by mohlo vést k určité únavě z cvičení a v konečném důsledku omezit zdroje, které jsou pro cvičení k dispozici, jak požaduje nařízení. V této oblasti existuje značný prostor pro zlepšení a lepší součinnost.

3. Závěry

Provádění nařízení umožnilo EU dosáhnout významného pokroku v oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny. Poskytlo vůbec první společný a jednotný rámec pro rizikovou připravenost v elektroenergetice v celé EU a členské státy vypracovaly plány rizikové připravenosti založené na regionálních a vnitrostátních scénářích elektroenergetických krizí podle jednotných metodik a společné šablony.

Tato zpráva však také upozorňuje na některé oblasti, které je třeba výrazně zlepšit. To zahrnuje potřebu důkladnější analýzy regionálních a vnitrostátních scénářů elektroenergetických krizí na podporu tvorby politik (preventivní opatření a opatření pro stav nouze), vypracování účinnějších regionálních a bilaterálních opatření pro spolupráci při předcházení krizi nebo jejím řízení a prověrek připravenosti na stav nouze k zajištění účinnosti vnitrostátních plánů. Tato zpráva také zjistila, že chybí přístup k integraci systému v souvislosti s bezpečností dodávek a odolností soustavy, což vytváří určité nedostatky v současném rámci.

Dále se Komise bude zabývat výsledky a doporučeními skupiny odborníků zřízené v souladu s právem EU za účelem prošetření blackoutu v elektrizačních soustavách Španělska a Portugalska dne 28. dubna 2025. Tyto poznatky poskytnou další informace, které je třeba zohlednit při revizi rámce pro energetickou bezpečnost s konečným cílem zajistit, aby byla architektura energetické bezpečnosti EU robustní, odolná a schopná chránit evropské občany a podniky před výzvami budoucnosti.

Energetický systém byl od vstupu nařízení v platnost rovněž silně ovlivněn několika událostmi, jako je například rozsáhlá invaze Ruska na Ukrajinu a zvýšená rizika pro kritickou energetickou infrastrukturu. V reakci na tyto události EU urychlila práci na nových právních předpisech na ochranu kritické infrastruktury před fyzickými a kybernetickými útoky²⁵, provedla zátěžové testy kritické energetické infrastruktury²⁶ a také posílila spolupráci

²⁵ Směrnice (EU) 2022/2557 o odolnosti kritických subjektů (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 164). Směrnice (EU) 2022/2555 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii (směrnice NIS 2) (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 80).

²⁶ Viz bod 6 doporučení Rady ze dne 8. prosince 2022 o celounijním koordinovaném přístupu za účelem posílení odolnosti kritické infrastruktury (Úř. věst. C 20, 20.1.2023, s. 1).

s dalšími aktéry, jako je NATO²⁷. V nedávné době EU zintenzivnila úsilí²⁸ o zvýšení bezpečnosti své podmořské kabelové infrastruktury, mimo jiné v reakci na rostoucí hrozby, které pro podmořské elektrické kabely²⁹ představují protiprávní aktivity ruské stínové flotily. Tento poslední vývoj byl v současné energetické architektuře zohledněn pouze v omezené míře a ve formě doporučení členským státům obsažených ve stanoviscích Komise k plánům, např. k uplatňování výsledků zátěžových testů nebo k rozšíření spolupráce mezi orgány odpovědnými za bezpečnost dodávek a subjekty kybernetické bezpečnosti.

Podobně mohla Komise členským státům pouze doporučit, aby do svých plánů zahrnuly aspekty změny klimatu, jako je zranitelnost a rizika související s klimatem. Evropská komise nyní zveřejnila své vůbec první posouzení rizik souvisejících se změnou klimatu v Evropě³⁰, v němž dospěla k závěru, že se předpokládá, že v odvětví energetiky dojde k nejvýraznějšímu nárůstu ekonomických ročních škod na kritické infrastruktuře ve srovnání s odvětvím dopravy a průmyslu a sociálním odvětvím, a doporučila posílit plánování klimatických rizik v odvětví elektroenergetiky³¹. Kromě toho Komise představila strategii unie připravenosti³² s cílem posílit schopnost EU předvídat bezprecedentní hrozby, kterým Evropská unie čelí, předcházet jim a reagovat na ně – od geopolitického napětí a konfliktů, přes rizika kybernetické bezpečnosti a manipulace s informacemi až po změnu klimatu a rostoucí přírodní rizika. Tato strategie předpokládá vypracování komplexního posouzení rizik a hrozeb na úrovni EU.

Evropský energetický systém navíc nadále prochází hlubokou transformací, která je vyvolána potřebou dekarbonizace a elektrifikace hospodářství a jejíž dopady jsou již hmatatelné. Rámec se musí na takové změny připravit, aby byla zachována bezpečnost dodávek v Unii.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se zdá, že je nezbytná **revize stávajícího rámce**, aby se zajistilo, že je vhodný pro řešení nových výzev. Zjištění této zprávy a zprávy o kontrole účelnosti budou sloužit jako podklad pro budoucí politické iniciativy Komise zaměřené na zvýšení bezpečnosti dodávek elektřiny na úrovni Unie.

²⁷ Viz [Pracovní skupina EU–NATO pro odolnost kritické infrastruktury](#).

²⁸ COM/2025/440 final/2.

²⁹ JOIN (2025) 9 final.

³⁰ [European Climate Risk Assessment \(Posouzení rizik souvisejících se změnou klimatu v Evropě\)](#).

³¹ COM(2024) 91 final.

³² JOIN/2025/130 final.